

Zenei jegyzetek

A LISZT FERENC ZENE-MŰVÉSZETI FŐISKOLA ZENEKARA a hét első két napján Bach-esteket adott a Kiscelli Múzeumban. Négy versenymű kíséretét látta el az együttes, valóban kitűnően. Simon Albert évtizedek alatt megérlelt hangzás- és ritmusbeli elképzeléseit megátóllértető könnyedséggel valószínűtlen megmúszikusai, és a kíséretnél elengedhetetlen alkalmazkodás művészetét is hibátlanul sajátították el. Így teljes szépségében bontakozhatott ki Szenthelyi Miklós hegedűjén és Pongrácz Péter oboáján az a d-moll kettősverseny, amelyet két zongorára írt c-moll változatában szoktak játszani, ebben a formájában közismert.

A moszkvai Csajkovszkij-versenyen aratott, igen jelentős sikere után még friss élményektől lelkesen lépett pódiumra Schiff András, hogy rendíthetetlen biztonságával, muzikalitásával és gyöngyöző „non legato” billentésének harmatos tisztaságával a hazai hallgatóságot is megörvendeztesse. Bach A-dúr és D-dúr zongoraversenyeit adta elő; az utóbbi megintcsak más formájában ismert (Bach köztudottan liberális volt a műveit megszólaltató hangszerek kérdésében, akárcsak többi kortársa; épp ezért nem idegenkedett attól, hogy egy-egy versenyművét különböző hangszerekre dolgozza át). A népszerű E-dúr hegedűverseny zongoraváltozatát hallottuk ezúttal és a lassú tételben Schiff András zongorahangjának szingazdagságával tetézte produkciója addigi értékeit.

A másik zongorista-közreműködő, Rohmann Imre tartózkodóbb, kevésbé látványos virtuóza hangszerének, mint Schiff (akivel egyébként legutóbbi együttes szereplésük alkalmával tökéletes összhangban muzsikált), de játékának puritán egyszerűsége mögött könnyű felfedezni az értelem és érzelem aranytartalékait. Rohmann Imre a d-moll koncertet adta elő, és hogy játékból ezúttal mégsem könnyen bontakozott ki a darab valamennyi jeles tulajdonsága, annak valóban objektív okai voltak: egyik az időjárás, amely egész este kemény próbára tette a muzsikásokat és hallgatóikat, de talán éppen ennél a műsorszámnál fűjt a legviharosabban a hideg szél; a másik ok valószínűleg az előbbiből következik: a karmester szokatlanul gyors tempót diktált a zárótételben és ezt a nagyon gyorsat még állandóan fokozta, szinte már a játszhatóság határáig. Így a finále zenei értékei részben a szélroham, részben a száguldó tempó szárnyain illantak el.

A KODÁLY VONÓSNÉGYES a Zenélő Udvarban

Haydn op. 20-as Napkvartettjeinek f-moll darabjával kezdte műsorát. Immár megbizonyosodott, hogy vonósnégyes számára milyen kényelmetlen a hangzási viszonyok kíséretszerű felmérése, ami csakis a hangverseny alkalmával lehetséges, hiszen a közönség jelenléte fontos akusztikai tényező, s ezt a próbákon csak elképzelhetik, de nem realizálhatják. Eltelt bizony két tétel, mire az együttes rátalált a vonósnégyes-hangzás helyes arányaira; a zárófűgát már magabiztosan és precízen szólaltatták meg.

A jelenlevők legnagyobb része bizonyára most ismerkedett meg Dohnányi Desz-dúr vonósnégyesével, amely 1906-ban Berlinben keletkezett és a zeneszerzőre jellemző izléssel, műgonddal építi fel mondanivalóját a múlt század késő romantikus zenéjének közkeletű anyagából. Nem éppen az a muzsika ez, amely zene-történetünkben a haladást, új utak keresését jelenti; de múltba tekintő összefoglalók — sőt, horribile dictu: epigonok! — is voltak mindenkor, a zene történetében is. A Kodály-vonósnégyes igen szépen formálta meg ezt a jól ismert anyagot és az bizonyára hálás műsorszámára marad továbbra is.

A hangverseny második részében Schumann gyönyörű zongoraditósét adták elő, Körmendi Klára közreműködésével. Megint csak örülhettünk annak, hogy milyen gazdagok vagyunk, a hét minden napján is rendezhetnénk zongorás műsorokat, valamennyire jutna egy-egy kiváló zongoraművész. Schumann olyan mértékben helyezi előtérbe a zongora szólamát e kvintettjében, hogy külön feladatot jelent a zongorista számára az, hogy ne tűnjék ki túlságosan, vonós társai rovására. Ezt az önmagában sem könnyű feladatot Körmendi Klára ugyanolyan biztonsággal oldotta meg, a vérbeli kamaramuzsikus mértéktartásával és arányérzékével, mint a virtuóz zongoraszólam kidolgozását. Tiszta, értelmes és poétikus játéka sohasem hivaikodott, de értőn és mély érzelmi gazdagsággal szegődött Schumann tolmácsává.

FALVAI SÁNDOR, a csütörtöki hangverseny szerény és serény mindenese, aki fáradhatatlanul látta el a különféle fúvóshangszerek kíséretét — legyen az akár zenekari versenyműből készített zongorakivonat — míg végre méltó kamarazenei feladatot is kapott; vele logikusan folytathatjuk a kiváló zongoristákról fent elmondottakat: ő is olyan értékünk, akit nem győzünk minden alkalommal újra felfedezni, akinek zenei megbízhatósága, technikai biztonsága sziklaszilárd, és aki egész magatartásával a szerénység, elkötelezettség, tárgyilagos egyszerűség újfajta és nagyon rokonszenves művésztípusát testesíti meg. Falvai rendíthetetlenül végigzongorázta Alessandro Marcello oboaversenyének zenekari kíséretétől, Benedetto Marcello fagottszonátájának obligát zongoraszólamáig, Mozart fuvolára és zenekarra írt C-dúr Andantéjának kíséretétől Beethoven kürtszonátájáig és zongoraditóséig az egész, sokrétűen változatos műsort.

A két zenekari szám talán nem is illett hibátlanul ebbe az összeállításba, bár Pongrácz Péter oboajátéka ezúttal is őszinte örömet szerzett hallgatóinknak. Amikor pedig a többi fúvós szólólista méltatására kerül a sor, ismét kiderül, hogy fúvósokban legalább olyan gazdagok vagyunk, mint zongoristákban. Olyan fagottosunk van, mint Fülemlé Tibor, olyan fuvolásunk, mint Lajos Attila, olyan klarinétosunk, mint Dittrich Tibor és főleg és mindenekelőtt, olyan kürtösünk, mint Tarjáni Ferenc!

Eltart egy ideig, amíg egy új környezetbe beilleszkednek a muzsikások és amíg megszokja ezt a környezetet a közönség. A vérbeli Zenélő Udvar talán éppen ezúttal, Beethoven kürtszonátájának előadásával vált a remekművek előadásának felavatott színterévé: hiszen nem messze innen, az egykori Várszínházban maga Beethoven játszotta ezt a művét, 1800 tavaszán.

Pándi Marianne